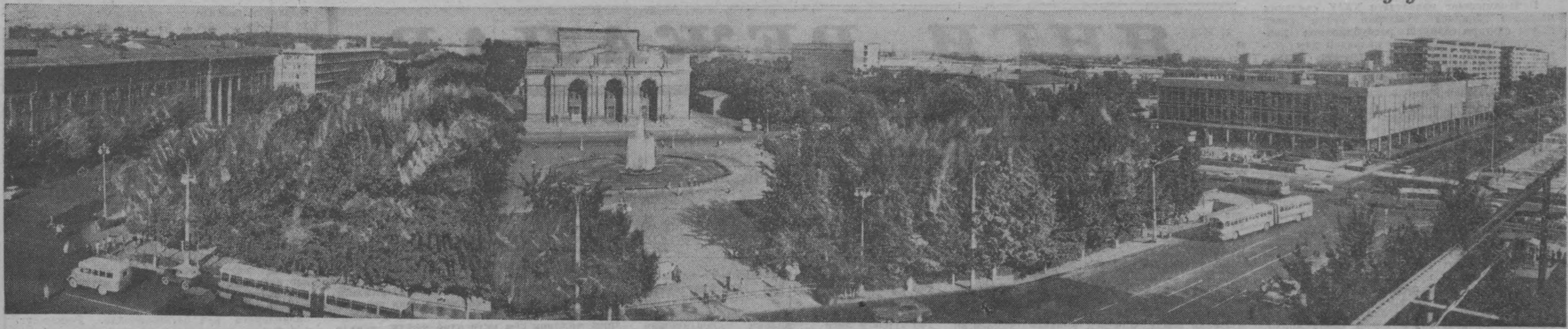

СУРАТДА: ТЕАТР МАЙДОНИНИНГ УМУМИЙ КЎРИНИШИ.

Л. Глауберзон фотоси.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

19 АВГУСТ 1970 й. 5-йил чиқиши. ЧОРШАНБА № 195 (1563). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Саноатчилар зафари

Икки юз минг зиёратчи

Халқаро учрашувга тараддуд

Юз минг аёл либоси

Хат ташишда янгилик

● КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз

БЕШ ЙИЛЛИК МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Бугун

1-МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИНИНГ КОЛЛЕКТИВИ 1971 ЙИЛ ҲИСОБИГА ИШЛАЙ БОШЛАДИ. МЕБЕЛСОЗЛАР 1966 — 70 ЙИЛЛАР МОБАЙНИДА ЙИГИРМА МИЛЛИОН СЎМЛИКДАН ОРТИҚ МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРДИЛАР ВА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛДИЛАР. ШУНДАЙ ҚИЛИБ УЛАР БЕШ ЙИЛЛИК МАРРАНИ БАРВАҚТ ЭГАЛЛАДИЛАР.

1-мебель фабрикаси — Ўзбекистонда идора мебеллари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган ягона корхонадир. Бу ерда идора столлари, ўқув столлари, олий ўқув юртларининг аудиториялари учун мебелларни оммавий равишда ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Фабриканинг ихтисослашганининг ўзи ҳам ишлаб чиқаришни янада юксалтиришни тақозо қиляпти. Мебелсозлар 1971 йилдаёқ ишлаб чиқариш ҳажмини бир ярим бараварга оширишга қарор қилганлар. Ҳисоб-китоблар тўрт миллион сўмлик мебель реализация этилишини кўрсатиб турибди. Янги беш йилликка якун ясаладиган 1975 йилда эса фабрика ўн миллион сўмлик буюмлар ишлаб чиқаради ва янги категориядаги корхонага айланади.

Хўш, бунга қандай қилиб эришиш мумкин? Бизнинг бу саволимизга фабрика директори А. Ким шундай жавоб берди:

— Бунга ички резервларни ишга солиш, фабрикани реконструкция қилиш туфайли эришамиз.

● БИРИНЧИ МЕБЕЛЬ ФАБРИКАСИ ИШЧИЛАРИ 1971 ЙИЛНИ КУТИБ ОЛДИЛАР.

● БЕШ ЙИЛЛИКЛАР ДАВРИДА 20 МИЛЛИОН СЎМЛИКДАН ОРТИҚ МАҲСУЛОТ РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНДИ.

● ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — КОЛЛЕКТИВ АЪЗОЛАРИНИНГ ЭЗГУ НИЯТИ.

Фабрика директори корхонани реконструкция қилиш бош планининг харитасини очади. Бундан маълум бўлишича, илгариги мавжуд эски бинолар бузиб ташланиб, уларнинг ўрнида янги, барча ишлар механизация елкасига юкланган саноат корпуслари қад кўтаради.

Маълумки, корхона территориясидан Салор ариғи оқиб ўтади. 1966 йили унинг бир бўлагига қўйилган тўсқичлар туфайли анчагина ер очилди. Ҳозир ана шу жойда уч минг квадрат метрдан ортиқ майдонда бош корпус қуриляпти. Бу корпус асосий тайёрлов цехи бўлиб қолади. Янги корпуслар барча қулайликларга эгадир. Шунингдек, янги қуритиш блоки, деталлар тайёрланадиган участкалар, материаллар силлиқланадиган жойлар, сайқал бериладиган ва йиғиладиган участка ҳамда корпуслар ҳам бунёд этилиб, улар юксак иш унумли механизм воситалари билан қуролланади. Мебеллар ишлаб чиқариш анча ошади.

Кўзда тутилган бу режаларни амалга ошириш ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Буни фабрика коллективи жуда яхши тушунади. Лекин коллектив аъзолари ишда учрайдиган барча қийинчиликларни енгишга тайёр.

— Корхонамиз ишчи-хизматчилари елкасида турган ҳар қандай вазифаларни бажаришга қодирдир,— дейди фабрика партия ташкилоти секретари, техника хавфсизлиги бўйича катта инженер В. Ҳусанов.

Электрчи С. Муҳамаджонов ва токарь А. Миниҳ ажойиб рационализаторлар д и р. Уларнинг ўнлаб қимматли таклифлари ишлаб чиқаришга жорий этилган. Бу таклифлардан корхона катта фойда оляпти.

Н. Нурматов бошчилигидаги бригада аъзолари ҳам қўлни-қўлга бериб меҳнат қиляптилар. Сергели район Советининг депутати силлиқловчи В. Волкова ҳам барчага намуна бўляпти.

Эркин Икромов бош бўлган бригада азаматларининг ишига ҳамма тасаннолар айтмоқда.

Мебелсозлар йил охиригача беш йиллик планга қўшимча равишда бир миллион 68 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. «Бу — бизнинг жонажон партиямиз съездига муносиб армуғонимиз бўлади», дейишмоқда мебелсозлар.

Сўзи билан иши бир бўлган коллектив аъзоларининг бу сўзларига ишонса бўлади! Чунки улар ўзларининг ҳалол меҳнатлари ва ғайратлари билан шаҳримиз саноат корхоналари ичида аллақачоноқ довруғ таратишган.

Шаҳримизнинг бир куни

ГАЗЛАМАНИНГ ДОВРУҒИ

Баҳор гулларидек шўхчанг ўзбек газламалари биргина мамлакатимизда эмас, балки чет элларда ҳам донғи кетган. Осиё, Африка, Европа аёллари бу матолардан либослар кийишни ёқтиришади. Шунинг учун ҳам тўқимачилик комбинатининг газламаларига чет элликларнинг талаби ортиб боряпти.

Бугун

корхонанинг экспорт бўлими Грецияга ўттиз минг метрдан ортиқ мальмальни жўнатди. Айни пайтда қўшни Афғонистонга уч юз минг метрдан ортиқ сатин юборилди. Сурия республикаси эса мальмальдан 300 минг метрдан ортиқ сотиб олди. Бундан ташқари қардош Югославия республикасига бундай матонинг 266 минг метри юборилди.

Комбинат шу йили экспортга чиқарган маҳсулоти юз минглаб аёлларга либос бўлади.

БИНОКОР ХОНАДОНИ

Бугун

«Ташпроект» институтининг инженер ва техниклари шаҳримизда бинокорлар истиқомат қиладиган шаҳарча лойиҳасини ишлаб тугатдилар. Бинокорлар шаҳарчаси тўққиз қаватли уйлардан иборат бўлади. Йирик панеллардан бунёд қилинадиган бу биноларда катта ва кичик оилаларнинг яйраб истиқомат қилишлари учун шароитлар муҳайё этилади.

Шаҳарчада қурувчиларнинг маданий ва маиший эҳтиёжлари ҳам эътиборга олинган. Бунинг учун 400 ўринлик клуб қурилади.

Бу шаҳарча шаҳримизнинг «Север» даҳасида бунёд этилади.

Шаҳар-қишлоққа

ИККИ ЛОЙИҲА

Республика қишлоқларининг қиёфаси ўзгариб боришида пойтахтлик лойиҳачиларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Бугун

илмий тадқиқот институтлари ва лабораторияларни лойиҳалаш институтининг Ўрта Осиё филиали ходимлари иккита лойиҳани буюртмачиларга етказиб бердилар.

Бу лойиҳалар Урганч ва Гулистон шаҳарларида қуриладиган статистика бошқармаларининг биноларидир. Бу биноларни ҳисоблаш марказлари дейиш мумкин. Улар икки қаватдан иборат бўлиб, турли хил хоналарда, залларда Совет Иттифоқида ишлаб чиқилган хилма-хил ҳисоблаш машиналари ўрнатилади.

Машиналар ёрдамида областнинг турли соҳаларидаги тараққиёти ҳисобга олинади.

Шаҳаримиздаги 10-автомобиль ремонти заводининг меҳнат аҳли КПСС XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасини кун сайин авж олдириб меҳнат соҳасида самарали натижаларга эришмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг пешқадам слесари А. Абдиэминов.

Бизнинг интервью

ҲАЁТ ТАҚОЗАСИ БИЛАН

Бугун

республика «Билим» жамияти йўлланмаси билан турли институтларнинг олимларидан бир группаси областларга жўнаб кетишди. Улар колхоз ва совхозларда, корхоналарда, турли муассасаларда КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини кенг тарғиб қилишда қатнашдилар. Шу муносабат билан жамият правлениеси раисининг биринчи ўринбосари, тарих фанлари доктори Қ. Фозилхўжаев мухбиримизга бундай деди:

— Жонажон Коммунистик партиямизнинг июль Пленуми биз зиёлиларнинг олдига ҳам муҳим вазифалар қўйди. Пленум материалларини кенг омма орасига етказишда жуда кўп олимлар яхши ташаббус бошлаб бердилар. Улар шу кунларда барча областларда бўлиб, бир қатор мавзуларда лекциялар ва суҳбатлар олиб бормоқдалар.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси институтининг олимлари иқтисод фанлари кандидатлари М. Турғунов, Т. Шаропов, М. Раҳмонов ва бошқалар жойларда бир қатор лекциялар олиб бордилар.

Яқинда «Билим» жамияти президиумининг кенгайтирилган мажлисида Пленум материалларини ҳар томонлама пропаганда қилишга бағишлаб энг зарур тадбирлар ишлаб чиқилди. Ана шунга биноан навбатда бир қатор олимлар областларда бўладилар. Уларнинг суҳбат темалари мамлакатимизда қишлоқ хўжалигининг истиқболи, халқ хўжалигининг ривожи, фан ва маданиятнинг равнақига бағишланган.

Булардан ташқари жамият ходимлари Пленум материалларига доир лекциялар, докладлар ва суҳбатларнинг тематикасини ишлаб, область лекторларига юбордилар. Айни пайтда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори доцент Ф. Ориповнинг «Умумхалқ вазифаси», фан кандидати Н. Нормуҳамедовнинг республикада пахта ҳосилдорлигини оширишга бағишланган лекция текстлари тайёрланди.

Планетамиз янгиликлари

БОЛАЛАР САРОЙИНИНГ ЮБИЛЕЙИ

БУХАРЕСТ. Руминия пойтахти пионерларининг саройига йигирма йил тўлди. Бу сарой Бухарестнинг энг гўзал ерларидан бирига, ажойиб, хушманзара боққа жойлашган.

Сарой эгаларига 300 дан ортиқ хона ва заллар хизмат қилади. Бу ерда 50 та турли хил тўгараклар иш олиб боради. Ана шу тўгаракларга салкам 50 минг бола аъзодир.

Бухарест пионерлар саройи Румониядаги 110 та пионерлар уйи ва саройлари орасида энг каттаси ва кўркамидир.

(ТАСС).

ПАРТИЗАНЛАР ҲАРАКАТИ

ДАМАШҚ. «Ас-Саиқа» ташкилотининг партизанлари Суриянинг исроил томонидан босиб олинган Голан тепаликларида жанговар ҳаракатларини кучайтириб юбордилар.

«Ас-Саиқа» ташкилотининг бу ерда тарқатилган маълумотларига қараганда, ана шу ташкилотнинг бир қанча жанговар группалари 11 августда Тел ражм районида исроилликларнинг таянч пунктини ўққа тутганлар. Партизанлар Айн Айша яқинидаги йўлга мина кўмишган эди. 12 августда исроилнинг солдатлари тушган ҳарбий машинаси шу миналарга дуч келиб, портлаб кетди.

Ана шу операциялар давомида исроилнинг 5 солдати ўлдирилди ва бир неча солдати ярадор қилинди, исроилликларга моддий жиҳатдан зарар етказилди.

(ТАСС).

МУЗЕЙ ШУҲРАТИ

Пойтахтимиз ҳуснига ҳусн қўшган В. И. Ленин номли марказий мемориал музейнинг Тошкент филиали очилганига тўрт ойдан ошди.

Бугун

бу мўътабар даргоҳга зиёрат қилган кишиларнинг умумий сони 200 мингга етди. Улуғ доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти билан танишиш учун пойтахтимизнинг жуда кўп меҳнаткашлари бу ерга ошиқдилар. Чкалов номли авиация заводининг 1300 дан ортиқ ишчи ва хизматчиси музейда бўлиб, экспонатлар билан танишди.

Булардан ташқари музей залларида Совет Иттифоқининг турли шаҳарларидан келган меҳмонлар ҳам бўлишди. Доҳий музейининг шуҳрати ҳатто чет мамлакатларга ҳам таралди. ГДР, Польша, Болгария, Чехословакия Республикалари, Австрия, Швейцария, Япония, Австралия, Америка мамлакатларидан келган кўплаб туристлар ҳам бу ерда бўлиб жаҳонда энг улуғ ва мўътабар инсоннинг ҳаёти ва революцион фаолияти билан танишдилар.

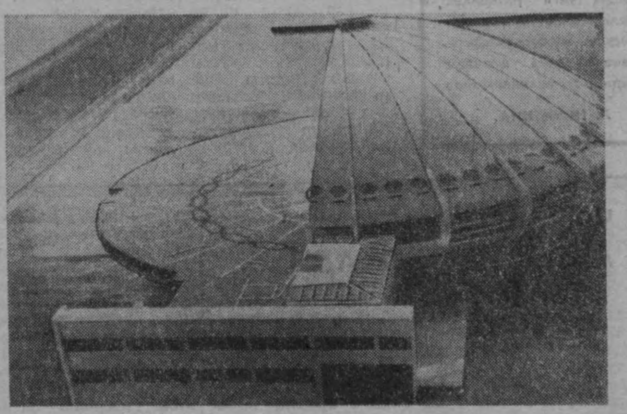

Тошкент чиройига яқин келажакда яна бир гўзал муҳташам бино — Тошкент Давлат цирки чирой қўшади. Энг замонавий қурилиш материалларидан Комсомол майдонида бунёд этилаётган бу ажойиботлар масканн яқинда меҳнаткашларнинг кўнгилочар даргоҳларидан бири бўлиб қолади. Бу улкан бино лойиҳаси шаҳар лойиҳа институти томонидан тайёрланган.

СУРАТДА: Тошкент циркининг макети. М. Нуриддинов фотолари.

● ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК

«Мактуб шаҳарда қолсин»

Бугун

шаҳар почтамти алоқа бўлимлари хизматига янгилик киритди. Янги қоидага биноан шаҳар ичида хат ташиш ишлари бир мунча тезлаштирилди. Масалан, бир ташкилотдан иккинчи ташкилот номига юбориладиган мактублар тегишли адресга уч кундан кейин етиб борар эди. Янги тартиб бўйича эрталаб алоқа бўлимига етказиб берилган мактуб чошгоҳда ва ундан кейинроқ айтилган адресга етказиб берилади. Бундай хизматни олиб бориш бевосита алоқа бўлимларининг зиммасига юклатилди. Хат юборувчилар фақат конвертнинг бир чеккасига «Мактуб шаҳарда қолсин» деб ёзиб қўйишлари шарт.

Булардан ташқари бир ташкилотдан иккинчи муассасага берилган телеграмма ҳам шу куннинг ўзида етказиб бериладиган бўлди. Мисол учун Октябрь районидаги Бешқайрағоч массивидан пойтахтнинг исталган чеккасига телеграмма юборилса, ўша куни эгасига тегиши мумкин.

КИНОФЕСТИВАЛЬ ПОЧТАСИДАН

Осиё ва Африка мамлакатлари нинг Тошкент II кинофестивали бошланишига бир неча ҳафта қолди. «Билим» уйига жойлашган фестиваль бош дирекцияси қизғин ишламоқда.

Бугун

дирекция адресига Тбилиси, Ереван, Свердловск шаҳарларидан табрик мактублари олинди. Мактубларда ижодий ташкилотлар бўлажак кинофестивални табриклаб унда ўз фильмларини кўрсатажакларн ҳақида хабар берганлар.

Фестивалда қатнашиш истагини билдирган кўпгина мамлакатлар янги фильмларини намойиш қилади.

Ҳиндистонлик дўстлар «Куёвнинг хонадони» фильмини олиб келадилар. Шунингдек, Япония «Болалар ва санъат» асарини кўрсатиш ниятида.

Фестивалда икки қитъа мамлакатлари билан бирга Европадаги қардош социалистик мамлакатлар, ГДР, Болгария, Венгрия, Руминия ҳам қатнашади.

СУРАТДА: Ўзбекистон Фанлар академияси кимё институтининг ёш илмий ходимаси кимё фанлари кандидати Дилором Юнусова. Бу олима сувни турли хил минерал чиқиндилардан тозалаш учун зарур бўлган моддалар яратиш устида илмий-тадқиқот ишлари олиб боряпти.

А. Папехов фотоси.

САМАРҚАНД УЧУН

Шу кунларда республикамизда қадимий ва навқирон бўлган Самарқанд шаҳрининг 2500 йиллик тўйига қизғин ҳозирлик боряпти Айниқса республика савдо министрлигига қарашли савдо жиҳозлари заводида хилма-хил маҳсулотлар тайёрланмоқда.

Бугун

қадимий Самарқанд шаҳрига барча савдо магазинлари, қаҳвахоналар, ресторанлар, томоша саҳналарини безайдиган чиройли савдо жиҳозлари юборилди. Уларнинг ҳаммаси ўзбек миллий нақшинкорлиги асосида ишланган.

ЙЎЛОВЧИЛАР ХИЗМАТИДА

Бугун

Троллейбус паркларида Энгельс шаҳридан келтирилган янги машиналарни обкаткадан чиқариш ишлари бошланди.

«ЗИУ-5Д» маркали 7 та янги троллейбус аввалги машиналарга нисбатан бир мунча қулайроқ қилиб яратилган. Яқин орада улар йўловчилар хизматида бўлади.

● Санъат хабарлари

«ЁЛҒОНЧИ ДАРКОР»

Бугун

Муқимий номли музикали театр коллективи томошабинлар диққатига яна бир янги саҳна асарини ҳавола қилди. У грек драматурги Г. Пцапаснинг «Ёлғончи даркор» комедиясидир. Асарни таниқли ёзувчи Ҳамид Ғулом ўзбек тилига таржима қилган.

Янги саҳна асари ҳозирги йилларда бўлаётган муҳим сиёсий воқеаларга бағишланган. Пьесада Грецияда қора полковникларнинг халққа қарши олиб бораётган зулмлари, найранглари, сохта демократияси фош этилади.

Спектаклни артист Бахтиёр Ихтиёров диплом спектакли сифатида тайёрлади. Санъаткорнинг режиссёрлик маҳоратига ижобий баҳо берилди. Асардаги бош ролни ҳам унинг ўзи ижро этган.

«ОЛТИНЧИ «А» ЛОЧИНИ»

Ёш томошабинлар рус театри республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи В. Барабашнинг «Олтинчи «А» лочини» асарини тайёрлади. Асардаги воқеалар Тошкент мактабларининг ўқувчилари ҳаётидан олинган бўлиб, унда болаларда ўсиб бораётган ватанпарварлик, одоблилик, ўткир зеҳнлилик масалалари очиб берилган. Пьесани режиссёр Г. Мустафин саҳналаштирган.

ЯНГИ РЕЖАЛАР

Партиямизнинг навбатдаги XXIV съездини чақириш ҳақидаги хушхабар бутун совет халқи сингари серқуёш республикамиз пойтахтининг меҳнаткашлари қалбидан ҳам чуқур жой олди. Эндиликда шаҳримиз меҳнат аҳли партия ва халқ ҳаётида муҳим воқеа бўлган улкан бу форумни ажойиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёздириб юборди. Тошкент саноатчилари, қурувчилари, лойиҳачилари, хуллас ҳар бир касб эгаси меҳнатда эришадиган ҳар зафарини партиямиз XXIV съездига муносиб армуғон деб билмоқдалар.

Зиммага олинаётган қўшимча, янги социалистик мажбуриятлар ҳам ана шу фикримизнинг ёрқин исботидир. Бу умумхалқ ҳаракатидан Ўзбекистон пойтахтининг Фрунзе ва Сергели райони меҳнаткашлари ҳам четда қолишаётгани йўқ. Бу икки район ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари мамлакат коммунистларининг улкан форумини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммаларига янги социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Яхши гапнинг қаноти бор, деганларидек, республика пойтахтидаги илғор саноат корхоналари—Тошкент трактор заводи ва «Юлдуз» тикувчилик фирмаси ишчи коллективларининг партиямиз съездига муносиб совғалар билан бориш юзасидан бошлаган янги ватанпарварлик ташаббусини бу район меҳнаткашлари ҳам қизғин маъқулладилар.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИМИЗ—ПАРТИЯ СЪЕЗДИГА

Улар маҳсулотни реализация қилиш йиллик топшириғини муддатидан илгари—28 декабрга адо этиш ва пландан ташқари 3,5 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдилар.

Халқ хўжалиги планга қўшимча равишда 850 минг метр газлама, миллион ғалтак ип, 60 минг жуфт пойафзал, 8 мингта либос, 600 тонна технологик жиҳозлар ва қурилиш металл-конструкциялари ҳамда бошқа кўплаб буюмлар олади. Пландан ташқари тўпланган жамғарма эса 650 минг сўмни ташкил этади. Бунга асосан ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш эвазига эришилади. Маҳсулот таннархини камайтириш туфайли 800 минг сўм маблағ тежаб қолинди, НОТ планларини

ЙИЛЛИК ПЛАН— МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ 3,5 МИЛЛИОН СЎМЛИК МАҲСУЛОТ

НОТ ПЛАНЛАРИ — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ишлаб чиқаришга жорий этишдан олинадиган иқтисодий фойда ҳам 800 минг сўмни ташкил этади.

Индустрия ходимлари эса йил охиригача 160 турдаги янги буюмларни ўзлаштиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Райондаги саноат корхоналарида илғор техника ва янги технологияни ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этишга эътибор кучайтирилади. Юбилей йилида корхоналарнинг цехларида 420 та янги, юксак иш унумига эга бўлган жиҳозлар ўрнатилади ҳамда мавжуд 670 та дастгоҳ ва машиналар модернизация қилинади.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ҲИММАТИ

Фрунзе ва Сергели районларининг янгилик ижодкорлари—ихтирочи ва рационализаторлари ҳам партиямизнинг XXIV съезди шарафига муносиб армуғон тайёрламоқдалар. Улар ишлаб чиқаришга 1300 та техника янгилигини жорий этишга аҳд қилдилар. Ана шу янгилик туфайли мамлакатимиз халқ хўжалиги ярим миллион сўм иқтисодий фойда кўради.

Транспорт ходимлари юбилей йилида меҳнатда янгидан-янги зафарларни қўлга киритмоқдалар. Улар йиллик топшириқни муддатидан бир ҳафта илгари адо этишга ва пландан ташқари 150 минг тонна халқ хўжалик юкларини белгиланган манзилга элтиб беришга бел боғлаганлар. Қурувчиларнинг режалари бундан ҳам юксак. Улар қурилиш-монтаж ишлари йиллик программасини 27 декабргача бажаришга аҳд қилишган. Уларнинг кучи билан йил охиригача экспериментал механика заводининг иккита ишлаб чиқариш корпуси, 2-тикувчилик фабрикасининг корпуси, «Таштекстильмаш» заводи қуюв цехининг машина хонаси, мебель комбинатининг биринчи навбати фойдаланишга топширилади. Бундан ташқари, бунёдкорлар мактаб биноси, тўқимачилик ва енгил саноат ҳамда педагогика институтларининг ўқув корпусларида ҳам қурилиш ишларини ниҳоясига етказадилар.

Район лойиҳачилари эса барча лойиҳа-смета ҳужжатларини 24 декабргача топширишга аҳд қилишган. Савдо ходимлари йиллик планни муддатидан илгари бажаришга бел боғлашган.

Кўриниб турибдики, Фрунзе ва Сергели райони меҳнаткашларининг юбилей йили, партиямизнинг XXIV съездини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш йўлидаги режалари катта. Ана шу катта режалар ишчи билакларига куч бағишламоқда. Райониинг ҳар бир меҳнат аҳли зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш учун бутун ички имкониятни ишга солиб, социалистик мусобақасини кун сайин қизитаётир.

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ» СПРАВКА БЮРОСИ

Кандидатлик стажи тугаган, аммо мазкур партия ташкилоти ҳисобида бир йилдан кам вақт турган кандидатларни нима қилиш керак!

— Аввало бундай аҳвол коммунистнинг шахсий айби биланми ёки бошқа сабаб биланми юз берганлигини партия ташкилоти аниқлаши керак. Агар стаж муддати узрли сабабларга кўра ўтиб кетган бўлиб, партия кандидати ўзини ижобий томондан кўрсатган бўлса, уни кандидатликдан чиқариш ҳақидаги масалани кўтаришга асос йўқ. Бундай ҳолда бир мунча вақт кутиш, коммунистларнинг кандидатни яхшироқ ўрганишлари ва устав талабига мувофиқ равишда унга рекомендация бера олишлари учун имконият яратиш мақсадга мувофиқдир. Ана шундан кейингина партия ташкилоти унинг КПСС аъзолигига қабул қилиш ҳақидаги аризасини кўради.

Олий ўқув юртларини битирган коммунистларнинг маълумоти ҳақидаги ўзгаришларни учёт карточкасига қай тарзда ва қачон ёзиш керак бўлади!

— Олий ўқув юртларини битириб чиққанларнинг дипломлари ўқишни тугатган ва ишга юборилганидан кейин бир йил ўтгач, қўлларига берилади. Шунгача уларга белгиланган формадаги гувоҳнома бериб турилади. Шу гувоҳнома эса коммунистнинг учёт карточкасига ўзгартиш киритиш учун асос бўлиши керак. Коммунистнинг учёт маълумотидаги ўзгаришлар тўғрисидаги ёзувда (4-форма) бошланғич партия ташкилотининг секретари гувоҳнома қачон ва ким томонидан берилганлигини кўрсатади.

Район партия комитети ҳуқуқига эга бўлган партком КПССдан чиқариш ҳақидаги масалани узил-кесил ҳал қила оладими!

— Ҳа, ҳал қила олади. Чунки КПССга қабул қилиш, партия аъзолари ва аъзолигига кандидатларнинг ҳисобини юритиш ва коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқиш масалаларида бундай парткомларга райком ҳуқуқи берилгандир.

Коммунистнинг йўқолган, аммо кейинчалик топилган партия билети ҳақиқий ҳисобланадими!

—КПСС Марказий Комитетининг партия билетлари ва кандидатлик карточкаларини ҳисобга олиш ва бериш тартиби ҳақидаги қўлланмасида йўқолган ёки ўғирланганидан кейин топилган ҳамма партия билетлари ёки кандидатлик карточкалари партия аъзолари ва кандидатларига қайтариб берилмайди, балки бекор қилинади.

Трикотаж фирмасида сунъий толадан янги полотнолар ишлаб чиқарила бошланди. СУРАТДА: тўқувчи Зуҳра Зокирова трикотаж полотносининг янги нусхаларини тайёрлаш учун толалар ажратяпти.

✱Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

ШОДЛИК УЛАШУВЧИ

Хизмат тақозаси билан унга ҳар сафар ҳам шу газета киоскаси олдидан ўтишга тўғри келади. Манзура ҳар доим бу ерда шундай манзаранинг гувоҳи бўлади: кишилар газетанинг янги сонларини олиш учун навбат кутишади. Улар ҳохлаган газеталарини олиб, ўз хизмат постларига ошиқадилар. Йўл-йўлакай севинч билан қўлларидаги газеталарга кўз югуртадилар. Қалблар қувончдан энтикиб кетади.

Кишилар юзларидаги ҳаяжонни кўрганида Манзура шодлигининг ниҳояси бўлмай кетади. Ахир, шодланмасинми, у? Одамларга севинч бахш этишда унинг ҳам ҳиссаси бор..

Ўшанда Манзура етуклик аттестати учун давлат имтиҳонларини топшириб юрган кезлар эди. Кунларнинг бирида Манзура, унинг дугоналари ўртасида қайси институтга кириб ўқиш, касб танлаш хусусида фикр алмашиш бўлди. Мактабдош дугоналар юракда борини ўртага тўкиб солишди. Гап Манзурага келганда, у ўқишни ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда давом эттиришини айтди. Кўпчилик дугоналари уни қатъий қарори билан қутлашди.

Қизиқ, инсон пайдо бўлибдики, у эзгу умид билан яшайди. Олдига қўйган орзуси унинг истиқболини қуёш бўлиб ёритиб туради. Истиқбол қуёшига илҳақ бўлиб интилади киши. Кўзлаган довонига чиқиб олган инсон, ундан юксакроқларни кўзлаб ҳаракат қилади.

Етуклик аттестатини қўлга олган Манзура Норматова аллақачонок қалбига чўғ ташлаган орзуси сари одимлади. У 1958 йилда тўппа-тўғри Ўзбекистон Компартияси бирлашган нашриёти босмахонасининг ҳарф териш цехига келди. Манзурани бу ерда самимий кутиб олишди. Ҳарф терувчилик касбига ихлоси зўрлигини сезган катта мастер Зикрилла ака Умрзоқов уни ўзига шогирд қилиб олди. Шу кундан бошлаб Манзурага махсус машинада ҳарф теришнинг сир-асрорларини қунт билан ўргата бошлади. Шогирд ҳам ўз устози кўрсатган ҳар бир иш жараёнини сифатли бажаришга интилар. Билмаганларини ҳеч тортинмасдан сўраб билиб оларди.

Одам ўзи танлаган касбини юракдан севса, ихлос қўйса, уни ўзлаштиришда дуч келган қийинчиликларни мардонавор енгиб ўтаркан. Касб эгаси ўз соҳасида ишлаб сира-сира чарчамас экан. Устоз Зикрилла ака тиришқоқ, меҳнатсевар шогирди Манзуранинг малакали ҳарф терувчи бўлиб етишаётганини кўриб ўзида йўқ даражада суюнарди.

Ишга кирганига ҳали бир йил ҳам бўлмаган эди ўшанда. Бир куни З. Умрзоқов шогирдини ўз кабинетига чақириб қолди. Манзура мастер хонасига кириб борганида устоз уни ҳурмат билан кутиб олди.

—Табриклаймиз, —деди устоз севинчини яширолмай.

—Нима билан? — Манзура тортинибгина ундан сўради..

—Мустақил ишга ўтганингиз билан, —қатъий жавоб берди устоз.

—Ҳарф терувчилик касбини ўрганишимда сиз раҳнамо бўлдингиз, Зикрилла ака, —деди Манзура севинч ёшларини яширолмасдан. — Ҳаммаси учун раҳмат! Умрингиздан барака топинг.

Мана, йиллар кетидан йиллар ўтди. Манзура Норматова эндиликда цехнинг энг зарбдор ҳарф терувчиларидан бири. Уч йилдирки, унинг номи нашриёт ҳурмат тахтасидан тушмасдан келмоқда.

Дарахт меваси билан деганларидек, М. Норматовани ёш ҳарф терувчилар ҳурмат билан устозимиз дейишади. Чиндан ҳам у бу ерга янгидан ишга келганларга устозлик қиляпти. Ўз касбининг барча сирларини эринмай ўргатмоқда. Ҳозирги вақтда илғорлар сафидан ўрин олишга ҳаракат қилаётган ҳарф терувчилар Наима Холтоева, Саида Мусаева, Валя Аверкиевалар Манзура Норматованинг қалдирғоч шогирдлари ҳисобланади. Шогирдлар ҳам фидокорона меҳнатлари билан ўз устозлари ишончини оқлаб келишмоқда. Моҳир ҳарф терувчининг самарали хизмати муносиб тақдирланган. Ҳозир унинг кўксини «Ҳурмат белгиси» ордени безаб турибди..

Доҳиймиз В. И. Лениннинг 100 йиллик тўйи нишонланган бу йил Манзура Норматова учун ҳам унутилмас йил бўлди. У юбилей арафасида шонли Коммунистик партиямиз сафига қабул қилинди. Коммунист деган юксак номни қадрлаб келаётган М. Норматова шу кунларда съезд олди меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Унинг асосий мақсади партиямиз XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратилган.

Меҳнатсевар ҳарф терувчи кишилар қўлида газета кўрса, беҳад шодланади. Газетхон чеҳрасидаги табассумда унинг ҳам лойиқ улуши бор. Ҳа, Манзуранинг касби барча ҳавас қилса арзийдиган касб!

К. ҲАМРОЕВ.

КОМБИНАТ КЕНГАЙМОҚДА

Пойтахтимиздаги тўқимачилик комбинатининг қурилганига салкам қирқ йил бўлди. Ўшандан буён янги-янги фабрикалар қурилди, кенгайди. Ҳозирги замон ускуналари билан қайтадан жиҳозлантирилди. 1960 йили реконструкция қилиш ҳамда ёрдамчи цехларни қуриш иши асосан ниҳоясига етказилди. Бутун комплекс тугади.

Эндиликда капитал қурилиши бўлими олдида қандай вазифалар турибди? Уларни ҳал этиш учун нима қилинмоқда?

Бу саволга капитал қурилиш бўлимининг бошлиғи Зинаида Михайловна Коцарева қуйидагича жавоб берди:

—Ҳозир цех ва фабрикаларни реконструкция қилиш билан бирга ишчиларнинг моддий эҳтиёжларини таъминлаш йўлида ҳам катта ишлар қилинмоқда. 200 ўринлик ошхона қурилмоқда. Икки қаватли бинодан иборат бўлган ошхонада ярим тайёр маҳсулотлар тайёрланади. У ҳозирги замон типидаги бинолардан бирига айланади. Ҳар хил тош керамика ва сополдан ташқи безак берилади.

Янги ошхона учун 374 минг сўм ажратилган. Ошхона социал-маданий таъминот маблағлари ҳисобига қурилади. Янги ошхонанинг цехларига ҳам махсус пишириш аппаратлари ўрнатилади. Энг янги аппаратлар суткасига II тонна ярим тайёр маҳсулотлар тайёрлаш имкониятини беради. У билан фабрикалардаги барча ошхоналар таъминланади.

Қурилиш пудратчилик асосида олиб борилмоқда. «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш бошқармаси бош пудрат ишларини ўз зиммасига олган. Ҳозир ошхонанинг пойдевори қурилиб темир-бетон конструкциялар монтаж қилинди. Ғишт деворлар тикланди, тўсиқлар тахт бўлди. Электр монтажчилар ҳам иш бошлаб юборишди.

Комбинатнинг 3-йигирув фабрикасида қурилаётган мўътадил ҳаво установкаси ҳам ишчиларнинг саломатлиги йўлида катта роль ўйнайди. Унинг учун фабриканинг жанубий ва шимолий томонида беш қаватли қўшимча бино қурилаяпти. У биноларда бақувват кондиционерлар монтаж қилинади. Ҳаммаси бўлиб саккизта қўшимча бино қурилади. Бу биноларнинг ярмиси шу йилнинг охиригача фойдаланишга топширилади.

Комбинат территориясида бевосита қурилаётган объектлардан ташқари, «Тўқимачи» совхозида йиғма уйлар қурилади. Бунинг учун Свердловск уйсозлик комбинатидан сентябрнинг бошида йиғма мосламалар келтирилади.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг истиқболи порлоқ. Ҳозир 1-давлат лойиҳа институти корхона буюртмасига асосан музхона станциясининг лойиҳа ҳужжатларини тайёрламоқда. У барча ишлаб чиқариш корхоналари учун ягона мослама бўлади. Янги станция ишга туширилиши билан цехлардаги иш шароити анча яхшиланади. Шунингдек, барча фабрикаларда технологик режимни тўғри йўлга қўйиш имконияти яратилади.

Келгусида юз ўринлик тунги профилактория қуриш мўлжалланмоқда. У эса ўзига ҳар хил кабинетларни мужассамлаштиради. Комбинатда яна кўпгина қурилиш ишларини амалга ошириш мўлжалланмоқда.

Л. НИКИТИНА.

✱«Балконлар... балконлар»

мақоласи газетхонлар муҳокамасида

ИНСОН ҚЎЛИ ГУЛ

Балконлар мавзунда чиқаётган материалларда мунозарага қатнашувчи ўртоқларнинг хатларидаги талаб ва истакларга биноан мухбиримиз Ленин районидаги 16-ЖЭКнинг бошлиғи Василий Климентьевич АБРАМСОН билан учрашди. Қуйида сиз улар орасида бўлиб ўтган суҳбат билан танишасиз.

— Меҳнаткашлар газета саҳифаларида балконлар ҳақидаги мунозарада кўп яхши гапларни гапиришди. Хусусан, пардалар тўғрисидаги фикрлар тўғри. Пардаларни олиб ташлаш ҳақида гап бўлгани рост. Биз бу тўғрида кўп ўйладик. Ҳақиқатда ҳар хил матодан парда тутиш шаҳар ҳуснини бузиб турибди. Бу жуда хунук. Аммо улар олиб ташланса, оилалар ҳузурига путур етади. Бир томондан чанг, иккинчи томондан офтобнинг тиғи... Бу масалани кўпдан бери ўйлаб келамиз. Махсус йиғилишлар ҳам ўтказдик. Ҳар хил таклифлар киритилди. Баъзи кишилар хонадонлардан маълум миқдорда пул тўплаб, ҳаммага бир хил парда сотиб олишни уюштиришни айтишди. Бошқалар ҳар бир хонадон керакли пардани ўзи ҳарид қилиб ола қолсин, дейишди. Хуллас, бирининг гапи иккинчисига тўғри келмай фикрлар рўёбга чиқмади. Ўзингиздан қолар гап йўқ, одамларни мажбур қилиб бўлмайди.

Энди яна битта фикр бор. Агар шаҳар турар жой бошқармасидаги ўртоқлар хўп дейишса, квартира ҳақига қўшимча озроқ ҳақ олиб, ҳаммага баравар бир хилдаги матодан парда тутиб қўйишимиз мумкин.

—Балконларни гулга буркаш ҳақидаги масалага қандай қарайсиз?

— Бу жуда керакли фикр. Ижобий қарайман. Бироқ бизнинг ЖЭКимизда 38 та уй бўлса, шуларнинг ҳаммасида ҳам шароит бир хил эмас. Баъзиларида балконларга гул ўтқазиш кўзда тутилмаган. Масалан «Чимкент» кўчасидаги уйларнинг балконлари гул ўстиришга мосланган, хусусан, 11, 19, 21-уйларни кўрсангиз. Балконларда ранг-баранг очилган гуллар дилингизга ором беради. Кўзингизни ололмайсиз. Уй атрофи нечоғлиқ кўкаламзорлаштирилганини айтмайсизми?! Ниҳоятда гўзал манзара! Лекин айрим биноларда бу нарса ҳисобга олинмагани ачинарли ҳол. Бунга Ленин кўчасидаги 9 қаватли иморатларни мисол қилиб олсак бўлади.

9 қаватли 73-уйда истиқомат қилувчи ўртоқ Самойлов барибир балконини гулларга буркабди-ку, деяпсиз. Инсоннинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Инсон қўли гул. Мосланмаган балконларни мослаштириш мумкин. Яна масалани ёлғиз ўзимиз ҳал қилолмаймиз. Бу ишни ҳам кенг жамоатчилик ва юқори ташкилотлар ёрдамида битказиш мумкин. Агар рухсат берилса, ўзимиз хўжалик ҳисобидан бирор нарса амаллашимиз мумкин. Ундан ташқари, газетангизнинг 14 июль сонида ёритилган «Теплица очайлик» дейилган мақоладаги фикрларга ҳам тўла қўшилмоқ керак. Жамоатчилик асосида қарашадиганлар оз эмас. Пенсионер кексалар антиқа гулларни жон деб парваришлаб беришади. Масалан, Украинада шу иш амалда қўлланиляпти. Натижаси жуда яхши бўляпти.

Қани энди ҳамма балконларнинг кўриниши мана шундай бўлса!

М. Нуриддинов фотоси.

Жонажон республикамизда

ТЕРИМГА ТАХТ ҚИЛИБ ҚЎЙИЛДИ

ШАҲРИСАБЗ. «Узсельхозтехника» Шаҳрисабз район бирлашмасининг ремонт конвейеридан сўнгги терим машиналари чиқарилди. Шаҳрисабз ва Китоб районларидаги колхоз ҳамда совхозларнинг далаларида ишлаш учун 280 терим агрегати тахт қилиб қўйилди.

Энг янги технологик ускуналар билан таъминланган устахоналарнинг 176 малакали ишчиси беш йиллик планларини бажардилар.

ЯНГИ МАКТАБ

НУКУС. «Октябрь» шоличилик совхозидаги мактаб ўқувчилари қурувчилардан ажойиб совға олдилар. Совхознинг марказий қўрғонида 536 ўринлик янги мактаб биноси қад кўтарди. Мактабда ёруғ ва кенг синф хоналари, қишки спорт зали, ошхона ва устахона бор. Ўлкашунослар ва ёш табиатшуносларнинг амалий машғулотлари учун махсус хоналар жиҳозланган. Мактаб ёнида катта теплица қурилган.

Шу кунларда қуйи Амударёдаги йирик «Қора узоқ», Чапаев номли совхозларнинг ва бошқа ихтисослаштирилган хўжаликларнинг марказий қўрғонини уч ва тўрт қаватли янги мактаб корпуслари безади.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистоннинг Андижондаги Қирғизистон билан чегарадош жойида Ўрта Осиёда энг йирик ҳисобланган Кампирравот сув омбори қурилмоқда. Қорадарёдан ҳавзага бир миллиард етти юз эллик миллион кубометр сув қуйилади. Бу сув билан Фарғона водийсида қирқ тўрт минг гектар янги ўзлаштирилган ерларни суғориш, тўрт юз минг гектар пахтазорни суғориш ишларини яхшилаш ҳамда қардош Қирғизистоннинг бир юз саксон минг гектар ерига сув чиқариш мумкин.

СУРАТДА: тўртта тоннелдан бирининг кўриниши. Бир юз олтмиш беш метр узунликдаги бу тоннел қоя ичкарисига етиб боради.

Р. Ашуров фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ЧОРВАНИ АВТОМАТ БОҚАДИ

КАТТАҚЎРҒОН. Ўрта Осиёда, энг катта Каттақўрғон совхозлараро бўрдоқичилик пункти комплекс электр механизацияланиб бўлди. Бу ерда чорва молларни боқишдаги ҳамма ишлар —ем-хашак тайёрлаш ва улашиш, суғориш, оғилхоналарни супириб-сидиришни марказий пультдан туриб бошқариладиган механизмлар бажаради. Бўрдоқига боқишни электр механизациялаш қўл меҳнати сарфини беш баравар камайтиришга имкон беради: эндиликда оператор деган янги касбни эгаллаган битта чорвадор 350 молни боқа олади. Пунктнинг чорвани бўрдоқига боқиб чиқариш қобилияти йилига 3 минг бошдан 16 минг бошгача кўпайди.

Бундан уч йил муқаддам пунктда комплекс механизациялаш лойиҳаси амалга ошира бошлаган эди. Шу вақт мобайнида кунжара ва чигит пўчоқ буғланувчи емхонадан бошланадиган ўзига хос конвейер яратилди. Бу ердан транспортёрлар орқали олиб кетилувчи ем-хашакни механизмлар охурларга бўлишиб беради. Пунктда 20 минг қўйни бўрдоқига боқадиган республикада биринчи механизациялашган бўлим вужудга келтириляпти.

ЭЛЕКТР «МАРЖОНЛАР»

ТЎРТКЎЛ. Қорақалпоғистон электрлаштириш ходимлари автоном республиканинг жанубида йирик «Шурахон» пасайтириш станциясини ишга туширдилар. Бу электростанция Тўрткўл районидаги хўжаликларни электр энергияси билан таъминлайди. Яна иккита станция — «Гулдурсин» ва «Қирққиз» станцияларини монтаж қилиш тугай деб қолди. Тўрткўл— «Қирққиз» магистрал электр линияларининг ишга туширилиши билан улар шу йилнинг ўзидаёқ Тахиатош ГРЭСининг энергиясини Тўрткўл ва Беруний районларидаги барча колхозларга етказиб бераолади.

Қорақалпоғистон электрлаштириш ходимларининг коллективи юбилей йилида бутун автоном республикани ёппасига электрлаштиришни тамомлашга қарор қилдилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ автоном республикада Қўнғирот райони бешинчи бўлиб ёппасига электрлаштирилди.

(ЎзТАГ).

КОЛХОЗ АНСАМБЛИ КОНКУРС ЛАУРЕАТИ

УРГАНЧ. Шовот районидаги «Ленинизм» колхозининг ҳаваскор артистлари қишлоқ бадиий ҳаваскорлик коллективлари область кўригининг лауреатлари бўлишди. Яқинда Хазорасп районидаги Наримонов номли колхозда ташкил этилган хоразмча қўшиқ ва рақс ансамбли иккинчи ўринни олди. Бу ансамблнинг бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССР халқ артисти Каримжон Раҳимов қисқа вақт ичида талантли ижрочиларнинг катта бир группасини танлаб олди. Наримонов номли колхоз ансамбли областдаги колхоз ва совхозларда концерт берди.

Қўшкўпир районидаги А. Қурбонов номли ва Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхоз вакиллари учинчи ўринни бўлишиб олдилар. Конкурснинг энг яхши қатнашчилари область маданият бошқармасининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар.

(ЎзТАГ).

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Сув— роҳатбахш, тозаси— ҳаётбахш

Овқатланганда тозаликни унутманг!

Дард ботмонлаб келади, мисқоллаб кетади

Овқатланишда эҳтиёт бўлинг

Ҳаммага маълумки, овқатдан ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларидан ҳеч ким зарарланмаслиги керак. Бунинг учун ҳар бир киши овқатдан зарарланиш сабабларини яхши билиши ва шунга яраша иш тутиши лозим. Совет соғлиқни сақлаш органларининг қилган кўпгина ишларига қарамай, ҳозирги кунда ҳам овқатдан заҳарланиш ҳоллари учраб туради.

Йиғилган материаллар ва тажрибалар овқатдан заҳарланиш ҳоллари ёз ва куз фаслларида кўп учраётганини ва бу ҳол кўпинча оддий санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмасликдан, ифлосгарчиликдан келиб чиққанини кўрсатади.

Кейинги йилларда СССРда, шу жумладан Ўзбекистонда учраётган турли овқатлардан заҳарланишларнинг анча қисми асосан уй шароитида сабзавот-мевалардан тайёрланган консерваларни истеъмол қилишдан бўлаётир. Ҳозирги кунда маълум бўлишича, овқатдан заҳарланишлар икки хилдир: биринчисида овқатга тушиб қолган микроблар сабаб бўлса, иккинчисида жуда кўп заҳарли моддалар сабаб бўлади (оғир металларнинг тузлари, заҳарли ўсимликлар, ёввойи қўзиқорин, қишлоқ хўжалигига ишлатиладиган ядохимикатлар).

Заҳарланишга сабабчи микробларга — ботулизм бактерияси, салмонелла группаси, йирингли касалликларда учрайдиган стафилако кокк бактерияси, ичак бактериясининг касаллик чақирувчи турлари ва бошқалар киради.

Юқорида санаб ўтилган микроблар жуда кўп ҳолларда овқатдан заҳарланишга сабаб бўлгани учун улар ҳақида алоҳида тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир.

Ботулизм — бу овқатдан заҳарланиш бўлиб, асосан овқатга ботулизм микробининг токсини тушиб қолганда бўлади. Ботулизм микроби ҳамма жойда: сувда, тупроқда, ҳавода, ҳатто кейинги вақтларда аниқланишича Антрактида тупроғида ҳам учрайди. Бу микроб ноқулай шароитга тушиб қолса, спора — қалин пўстга ўралиш қобилиятига эгадир.

Ботулизм спораси жуда чидамли бўлган микроб, у ҳимоя қабатида яшаш қобилиятини юз йиллаб сақлайди, ҳатто 100 градус температура ҳам унга таъсир қилмайди. Яна яхши шароитга тушиб қолганда, яъни температура 25-40 градус, етарли намлик ва озиқ моддалари бўлса, микроб ўзининг пўстини ташлаб, яшашга, кўпайишга киришади ва токсин ҳосил қила бошлайди. Унинг токсини жуда заҳарли бўлиб, 0,1 миллиграмми одамни ўлдириши мумкин.

Ботулизм касаллигига кўпинча консерва, баъзан туриб эскириб қолган колбаса истеъмол қилган одам учрайди. Микроб эса консерва тайёрлаш жараёнида тупроқдан, сувдан, ҳаводан ифлос қўллардан, ювилмаган ёки чала ювилган сабзавот ва мевалардан тушиб қолади ва бу консервалар иссиқ жойларда сақланиши натижасида микроблар кўпаяди. Ҳаммадан хавфлиси консерваларнинг на кўринишида ва на мазасида ўзгариш бўлади.

Ботулизм микроби ривожланиши натижасида баъзан консерва банкаларида томбак (бомбаж), таги билан усти кўтарилиб қолади ва қўл билан босилмайди.

Ботулизм билан оғриган беморнинг кўнгли айнийди, қусади, кўзига нарсалар иккита бўлиб кўрина бошлайди, юрак фаолияти кучсизланади. Юқорида айтилган аломатлар оилада ёки бошқа жойда бирор кишида сезилса, дарҳол врачга мурожаат қилиш керак, акс ҳолда ёмон оқибатларга сабаб бўлиши мумкин. Консерваларни қоронғи ва салқин жойларда сақлаш зарур.

Стафилако кокк — овқатга сут ва сут маҳсулотлари, сут фермаларида ишловчиларнинг терисидаги йирингли ярасидан, томоғи оғриган кишилардан йўталган пайтда тушади. Беморнинг кўнгли айнийди, тўхтовсиз қусади, ичи кетади. Қорининг пастки қисмида оғриқ пайдо бўлади. Агар микроб тушган сут қайнатилса (пастеризация қилинса) ёки холодильникда сақланса, бундай сутни ичиш заҳарланишга олиб келмайди.

Солмонелла — озиқ-овқат маҳсулотларида (гўшт, тухум), овқат пиширилаётганида етарли қовурилмаса, қайнатилмаса, солмонеллалар тирик сақланиб қолади ва овқат билан ошқозон-ичак йўлига тушиб кўпаяди ва заҳарланиш аломатларини келтириб чиқаради. Бундай овқатни истеъмол қилингач, 12-24 соатдан кейин касаллик аломатлари сезила бошлайди.

Шу сингари заҳарланишларни дизентерия бактерияси ва ичак бактерияси касаллик чақирувчи формалари ва бошқа кўпгина микроблар келтириб чиқаради.

Умуман, овқатдан заҳарланишнинг олдини олиш учун озиқ-овқатларни махсус тоза жойда сақлаш, ошхонадаги асбоб-ускуналарни, идиш-товоқларни содали сувда ювиб, озода сақлаш лозим. Қишлоқ хўжалигида ишлатилаётган заҳарли ядохимикатлар билан заҳарланмаслик учун доимо махсус кийимларда ишлаш ва иш пайтида овқат ҳамда сув ичиш, ҳатто папирос чекмаслик зарур.

Овқатланишдан олдин яхшилаб қўлларни совунлаб ювиш керак. Ядохимикатларни ва улардан бўшаган идишларни алоҳида назорат остида сақлаш керак.

Шахсий гигиена қоидаларига риоя қилиш, ҳар бир киши ўзини, кийим-бошини, турар жойини озода тутиши — соғ-саломатлик гарови ҳисобланади.

А. ШАЙХОВ,
Тошкент Давлат медицина институтининг ассистенти.

Авиаторлар Қозоғистон медицина ходимларининг содиқ ёрдамчилари ҳисобланади.

СУРАТДА: Олмаота область касалхонасининг терапевт врачи, КПСС аъзоси Аспет Умурзоқова билан санитария бўлинмасининг командири Виктор Верошчак навбатдаги учиш олдидан.

В. Клипиницер ва С. Метелица фотоси. ТАСС фотохроникеси.

Касалликнинг сув орқали тарқалиши

Ўлкамизда иссиқ кунлар давом этмоқда. Мана шундай иссиқ кунларда сувнинг инсон ҳаётидаги аҳамияти яна ҳам ошади. Ҳавонинг ҳарорати ва бажариладиган жисмоний ишнинг характерига қараб, кишининг сув йўқотиши ҳам ҳар хил бўлади, шунга қараб уни кўп ёки оз ичиш талаби вужудга келади. Одам бир суткада ўртача уч-тўрт литр сув ичиб, тахминан шунча миқдордаги сувни тер ва бошқа йўллар орқали ташқарига чиқаради.

Сув фақат ичиш ва овқат тайёрлаш учунгина эмас, балки баданни, кийимлар ҳамда уйларни тоза тутиш учун ҳам керак. Бу талабларни қондириш учун ҳар суткада бир кишига 50-60 литр сув ишлатилади. Аҳолининг моддий ва маданий шароитининг яхшиланиши сувга бўлган талабни яна ҳам оширади.

Аҳолини сув билан тўла таъминлаш, бу масала тўла ҳал қилинди, деган сўз эмас. Ичиладиган сув жуда пок, тиниқ, ҳидсиз, микроблардан томомила холи бўлиши керак. Унда зарарли моддалар ва касал қўзғатувчи ҳар хил микроблар бўлмаслиги шарт.

Сув киши учун қанчалик фойдали бўлиши билан бирга, эҳтиётсизликка йўл қўйилса, зарарли бўлиши ҳам мумкин.

Сувнинг тоза сақланиши саломатлик учун қанча катта аҳамиятга эга эканлиги ҳаммамизга маълум. Афсуски, одамлар буни кўпинча унутадилар ва шу сабабли очиқ сув ҳавзалари жуда тез ифлосланади, яъни ҳар хил ахлат ва чиқиндилар билан бирга сувга ҳар хил касаллик қўзғатувчи микроблар ҳам тушади. Микроблар билан ифлосланган сув юқумли ичак касалликларининг тез тарқалишига имкон беради.

Юқумли ичак касалликларининг микроблари қандай йўллар билан сувни зарарлаши мумкин?

Очиқ сув ҳавзалари (ҳовуз, қудуқ ва ариқлар)га беморнинг чиқиндилари билан ифлосланган сувнинг оқиб тушиши, тозаланмаган хўжалик ва саноат сувларининг келиб қўшилиши ҳамда нотўғри қурилган хожатхона, кир ўра ва қудуқлардан ифлосларнинг сизиб чиқиши орқали зарарланади.

Баъзи вақтларда касал каламуш ва сичқонлар сув қидириб, яхши ускуналанмаган қудуқ ва ҳовузларга тушади. ва кўпинча у ерда ўлиб қолади. Бу билан улар сувни зарарлайдилар.

Сувда касаллик чақирувчи микроблар бир неча кунлаб, ҳатто ойлаб яшаши мумкин. Агар бундай сувни қайнатмасдан истеъмол қилинса, ич терлама, ич буруғ, паратиф, сув иситмаси ва сариқ касалликлари билан оғриш мумкин. Бу касалликларнинг кўпчилигида бемор дармонсизланади, иштаҳаси пасаяди ва температураси кўтарилади, баъзи вақтларда эса қорин атрофида оғриқлар пайдо бўлади.

Шундай вақтларда бемор врачга тезда мурожаат қилса, касалликнинг тез тузалишига ва бемор атрофидаги кишилар соғлигини сақлашга ҳам катта имкониятлар туғилади.

Юқумли ичак касалликларининг олдини олишдаги асосий тадбирлардан яна бири — уларнинг сув орқали тарқалиш йўлларини бартараф қилишдан иборатдир. Бунинг учун кўл, ариқ, канал сувларининг ифлосланишига йўл қўймаслик керак. Оқар сувлар яқинига ахлат тўкишни тақиқлаш, саноат корхоналаридан ариқларга ифлос сувлар тушишини йўқ қилиш шарт.

Очиқ сув ҳавзаларидан фойдаланадиган аҳоли сувни мол суғорадиган, кир ювиладиган жойнинг, саноат корхоналари ва касалхоналарнинг юқорисидан олиши керак.

Очиқ сув ҳавзаларидан олинган сувларни махсус тозалаш ва зарарсизлантиришдан ўтказмасдан ёки қайнатмасдан ишлатиш мумкин эмас.

Шуни унутмаслик керакки, водопровод қурилиши — сув билан таъминлаш усулининг энг тўғри ҳал қилиниши бўлиб, бу санитария ва халқ хўжалиги учун ҳам фойдалидир. Сув билан таъминлашнинг яхши йўлга қўйилиши эса юқумли ичак касалликларидан сақланишнинг асосий шартидир.

Б. ҚОДИРОВ,
Эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институтининг лабораторияси мудири, медицина фанлари кандидати.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

«ТИТАН»—БУХАРЕСТНИНГ ЯНГИ ҚУРИЛИШИ

БУХАРЕСТ. (АПН махсус мухбири). «Титан» — Румыния пойтахтининг янги турар-жой районларидан бири шундай деб аталади. Бир неча йил муқаддам бу ерда Балта албе (Оқ кўл) кўлининг атрофида мол боқиларди. У ер-бу ерда кичик-кичик уйлар бор эди. Ҳозир «Титан»даги янги қурилган уйларда юз мингдан ортиқ киши, ёки Бухарестдаги ҳар ўн беш кишининг бири яшайди.

Бу ерда турар жой қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаяпти. Л. Сележан кўчасида кейинги бир неча ой мобайнида қатор чиройли турар жой бинолари қад кўтарди, универмаг, кинотеатр очилди. Сузиш бассейни қурилиши бошланди. «Информация букурештулуй» газетаси, Румыниянинг фашистлар истибдодидан озод қилинганлигининг 26 йиллигида қурувчилар пландан ташқари 150 тадан ортиқ квартирани фойдаланишга топширадилар, деб хабар берди.

«Титан»нинг ва Бухарестдаги бошқа районларнинг тез қурилиши ва обод бўлишида Совет Иттифоқининг техника ҳамкорлигида қурилган замонавий уйсозлик комбинати катта ҳисса қўшяпти. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, фақат шу йилнинг ўзида мана шу комбинат маҳсулоти билан 4 мингтадан ортиқ янги квартира барпо бўлади.

Ф. АНГЕЛИ.

МУҲИМ КОНВЕНЦИЯ

НЬЮ-ЙОРК. Чехословакия Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳарбий жиноятлар ва инсониятга қарши қилинган жиноятларни жазолаш муддати ўтиб кетмаганлиги тўғрисидаги халқаро конвенцияни ратификация қилган ўнинчи аъзоси бўлиб қолди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош ассамблеяси 1968 йил 26 ноябрда маъқуллаган бу конвенция ҳарбий жиноят ёки инсониятга қарши жиноят қилган шахслар ёки ташкилотларнинг бирортасини ҳам жазосиз қолдирмасликни кўзда тутади.

ВЕНГРИЯ СОЦИАЛИСТИК ИШЧИ ПАРТИЯСИ СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БУДАПЕШТ. Дунай металлургия комбинатидаги иккинчи домна печини реконструкция қилиш муддатидан 17 кун олдин тамомланди. Бинокорлар коллективи Венгрия социалистик ишчи партиясининг X съезди шарафига меҳнат мусобақасини авж олдириш натижасида ана шу муваффақиятга эришди. Реконструкциядан кейин печнинг ҳажми 750 кубометрдан 1.00 кубометрга етказилди. Шундай қилиб, бу домна Венгриядаги энг йирик домна бўлиб қолди. Печларни реконструкция қилиш муддатларининг қисқартирилиши пландан ташқари 17 минг тонна чўян эритиш имконини беради.

(ТАСС).

Халқ ҳокимияти йилларида Болгарияда туғруқхоналар қарийб йигирма баравар кўпайди. Ҳозир уларнинг сони бир мингтага етди.

СУРАТДА: Софиядаги Тини Кирково номли туғруқхонанинг чақалоқлар бўлимида.

БТА—ТАСС фотоси.

СУВ ТОШҚИНИ ОҚИБАТЛАРИ

РАВАЛПИНДИ. Шарқий Покистондан олинаётган хабарларга кўра, Ганг ва бошқа дарёларнинг тошиши натижасида бу вилоятга етказилган кулфат кўлами тобора аниқланиб бормоқда. Матбуотнинг хабарларига кўра, шарқий Покистондаги 19 райондан 14 районни сув босди, далада бўлган 8 миллион тонна шоли чириб кетди. 4 миллиондан ошиқ киши узоқ муддат озиқ-овқат маҳсулотларидан маҳрум бўлиб қолди. Уларни қўшимча манбалар ҳисобидан озиқ-овқат билан таъминлаш шошилинч зарурати вужудга келди. Ҳукумат азият чеккан районлар учун шошилинч равишда дон харид қилишга 55 миллион рупий пул ажратди.

(ТАСС).

Фотообъективда Марокаш

Касабланки районa кўчаларидан бирида (чапда) ва Работдаги қадимий қалъанинг кўриниши.

П. Борисов фотолари.

ҲИНД ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ ЕР УЧУН ҲАРАКАТИ

ДЕҲЛИ. Ҳинд деҳқонларининг ерга эга бўлиш учун «Ер халқники бўлиши керак!» деган шиор остида кенгайиб бораётган ҳаракати мамлакат жамоатчилиги ва матбуотининг зўр эътиборини жалб қилмоқда. Газеталарнинг хабар беришича, Ҳиндистон коммунистик партиясининг чақириғига биноан 9 августда Ҳиндистоннинг Уттар Прадеш штатида ва бошқа штатларида бошланган шу умуммиллий кампанияга Ҳиндистондаги бир қанча демократик партия ва ташкилотларнинг вакиллари бўлмиш кўп сонли группалар ҳам қўшилди.

Катта заминдорларнинг тазйиқи остида маҳаллий маъмурлар ерга эга бўлиш учун бошланган ҳаракат қатнашчиларига нисбатан жазо чораларини кўрмоқда. «Таймс оф индиа» газетасининг маълумотларига кўра, қамоққа олинганлар сони 6 минг кишидан ошади. Жанубий Ҳиндистондаги Тамилнаду штатида қамоққа олинганлар анча кўп бўлди. «Ҳинду» газетасининг ёзишича, заминдорлар қуролли отрядлар тузмоқдалар.

Мамлакат мустақилликка эришганидан сўнг тез орада принциплари ифодалаб берилган ер ислоҳоти сусткашлик билан амалга оширилаётганлиги Ҳинд деҳқонлари оммавий ҳаракатига асосий сабаб бўлмоқда. «Бошланган кампания — деди Ҳиндистон коммунистик партияси миллий кенгашининг раиси Ш. А. Данге, — шундан келиб чиқдики, ерсизларга нисбатан адолатни таъминламоқчи бўлиб қилинган бошқа ҳамма уринишлар муваффақиятсиз чиқди».

Газеталар ҳукмрон Ҳиндистон миллий конгресс партияси парламент комитетининг мажлиси бўлганлигини хабар берди. Мажлис чоғида конгрессчилардан кўп депутатлар ер ислоҳоти амалга оширилишини тезлаштиришга ҳукуматни даъват этган. (ТАСС).

Ўлим билан ўйнашув

АҚШнинг ҳарбий идораси — Пентагон аллақачонлардан бери жаҳон халқлари учун хавфли авантюризм ва ажал тақдиди рамзи бўлиб қолди. Америка ҳарбий маъмурлари нерв-паралитик таъсир кўрсатувчи ажал гази — зарин тўлғазилган 12540 та реактив снарядни Атлантика сувига чўктириб юбориш тўғрисида қабул қилган қарори шуни даҳшат билан эслатади. Бу «нерв газининг заҳари жуда кучли: одам ўпкасига шу газ граммининг уч мингдан бир улуши кириб қолса бас —орадан 5—10 минут ўтар-ўтмас кишини ўлдиради.

Пентагон бу хавфли қуролдан қутулишга қарор берганига қўшма штатлар химиявий қурол ишлаб чиқариш ва уни қўллашдан воз кечганлигини сабаб қилиб кўрсатиб бўлмайди. Ҳозирга қадар АҚШ уруш олиб боришда химиявий ва биологик воситалардан фойдаланишни тақиқловчи Женева конвенциясини имзоламаган бирдан-бир буюк давлатлигича қолмоқда.

Бетон контейнерларга солинган газли снарядлар аслаҳахоналардан Санни — пойнт портига (Шимолий Каролина штати) келтирилиб, иккинчи жаҳон уруши давридан қолган шалоқ кемага ортилди. Энди бу снарядлар қўшма штатлар шарқий соҳилидан 280 миля нарида океанга чўктириб юборилиши керак.

Пентагон генераллари ташвишланган Америка жамоатчилигини «газ сирқиб чиқиши»нинг ва Атлантика суви кўп йиллар мобайнида заҳарланиб қолишига ҳеч қандай хавфи йўқ деб ишонтирмоқдалар. Лекин ҳарбийларнинг бу «кафолати»дан хотиржам бўлган одам кам топилади. Америка олимлари эса Пентагон айтган гапларни рад қилдилар. Уларнинг фикрига кўра, ажал газини йўқотиш иши етарлича синчиклаб ўрганиб чиқилган эмас.

Пентагоннинг қилгуликлари жаҳон жамоатчилигининг норозилигига сабаб бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари У Тан махсус баёнот бериб, Америка ҳукуматининг қарори очиқ денгиз режими тўғрисида 1958 йилги Женева конвенциясининг, шунингдек бутун инсоният манфаатларини кўзлаб денгиз ва океанларни ҳимоя қилиш тўғрисида Бош Ассамблеянинг 1967 йилда қабул қилган резолюциясини бузишдир, деди.

С. ИВАНОВ,
В. ХАРЬКОВ,
О. АНИЧКИН.
(ТАСС).

СИЁСИЙ МАҚСАДДА ЯНА ҚОТИЛЛИК

НЬЮ-ЙОРК. Американинг жанубидаги ирқчилар яна жиноят қилдилар. Улар Уэст -пойнтда (Миссисипи штати) негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари ва социал адолат учун курашиб келган Жонни Томасни ўлдирдилар.

Томас Уэст-пойнт мэри лавозимига ўз номзодини қўйган негр Э. Баффингтонни сайлаш кампаниясини уюштиришда актив қатнашган эди. Баффингтон номи тилга олиниши биланоқ маҳаллий ирқчилар беҳад ғазабланар эди.

Томасни ўлдиришда гумондор деб топилган Уэст-пойнт оқ танли фуқаросидан бири қамоққа олинган. Аммо полиция бу қотилнинг айби ҳали «узил-кесил аниқланмаган» деган баҳона билан унинг номини маълум қилишдан бош тортмоқда.

(ТАСС).

СОВЕТ ФИЛЬМИГА МУКОФОТ

БОГОТА. Боготада (Колумбия) ўтган кинофестивалда «Қор маликаси» совет фильми «Олтин бургут» соврини билан мукофотланди.

Герда ролини ижро этган Лена Проклова жюрининг махсус совринига сазовор бўлди.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ.

Йирик халқаро ярмаркалар ўтказиладиган Лейпциг шаҳрининг аҳолиси ўз шаҳрини жуда ҳам чиройли тутади.

СУРАТДА: шаҳар маркази — Заксенплац майдонида яқинда ана шундай «гул фонтанлари» пайдо бўлди.

АДН—ТАСС фотоси.

ЖАНУБИЙ АФРИКА РЕСПУБЛИКАСИДА ИРҚЧИЛАРГА ҚАРШИ ВАРАҚАЛАР

ДОРУССАЛОМ. Жанубий Африка республикасининг тўртта энг йирик шаҳри — Иоганнесбург, Дурбан, Кейптаун ва Порт-элизабет шаҳарларида бир вақт ичида Африка Миллий конгрессининг варақалари пайдо бўлди. Жанубий Африка республикасида бу ташкилот тақиқланган эди.

Иоганнесбургдан олинган хабарларга қараганда, портловчи махсус мосламалар ёрдамида тарқатилган варақаларда бундай дейилади: «Африка миллий конгресси форстер режимига умрингиз тамом бўлди, деб айтмоқда... биз ўз ватанимизни қайтариб оламиз».

Преториядан хабар беришларича, шошилинч чоралар кўрилишига қарамай, кўп варақалар аҳоли қўлига тушганлигидан ирқчи маъмурлар ташвишланмоқдалар.

Жанубий Африка республикасининг энг йирик шаҳарларида ана шу варақаларнинг зўр уюшқоқлик билан кўп миқдорда тарқатилганлиги озодлик учун курашаётган африкаликлар ҳаракати тобора кенг тус олаётганлигини исбот қилади. (ТАСС).

БАХТ ҚУШИНИНГ ҚЎНОҒИ

Оқшом суҳбатлари

Димоғ чоғлиқ, тансиҳатлик бўлса бас, шу иккиси бахту-иқбол ҳам ҳавасдир.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

Бир неча бахтли шахслар ва оилалар билан танишиб, қизиқ таассуротлар олдик. Тошкент шаҳар Октябрь район «Илғор» маҳалласида истиқомат қилувчи Тўйчи Миркомилов, Раҳим Расулов, Хошим Олимов, Имом Дўстматов, Шоикром Шорайимов, Неъматжон Аминовлар шулар жумласидандир. Булар серфарзанд оилалар бўлиб, тинч-тотув ҳаёт кечиришади. Уларнинг касби ҳар хил: ишчи, педагог ёки хизматчи. Булар орасида пенсионерлар ҳам бор. Фарзандлари шофёр, журналист, врач, инженер ёки малакали ишчилардир. Уларнинг аксарияти уйли-жойли бўлиб олишган.

Биз, аввало уларнинг хулқ-атворига, муомала ва муносабатларига назар солдик. Шунда уларда ҳаётни гўзал қилувчи бир қатор олий фазилатлар топдик. Ота-оналар ёки фарзандлар билан суҳбат асосан мулойимлик ва камтарликдан дарак беради. Сўз оҳиста ва юмшоқ айтилади, истара иссиқ, чунки ўзаро муомала ширин. Улар каттани ҳам, кичикни ҳам сизлаб гаплашишади. Бировнинг исми тилга олинса, албатта, «лаббай» деб жавоб беришади, катталнинг бетига тик қарашмайди. Уларнинг тиллари «ассалому алайкум»-га мойил ва равон.

Тўй ва ҳашамларда, турли маросимларда актив қатнашишади. Айниқса, ёлғон гапиришмайди, ваъданинг устидан чиқишади. Уй-ҳовли саранжому-с а р и ш т а. Йўлак, кўча супирилган, сув сепилган. Бир хонадонда кўзимиз тўрт буклаиган хатга тушади, у қизил ипак билан чатилган. Ундан укфари ҳид келади.

Бахтли оилаларнинг умумий фазилатлари билан танишгач, уларга айрим саволлар бера бошладик.

— Тўйчи ака, бахтли бўлиш сирлари нимадан иборат?

Тўйчи ака ўйлашиб, шундай жавоб бердилар:

— Биринчи бахт тан-сиҳа т л и к д и р. «Бош омон бўлса, дўппи топилади» деганларидек тан сиҳат экан, ҳамма нарса қўлдан келади, барча нарса муҳайё бўлади, акс ҳолда киши бахтсиз бўлади, барча нарса қўлдан кетади. Бир донишманд: «На бойлик, на шон-шуҳрат кишини бахтли қилади, касалманд шоҳдан соғлом гадо афзалдир», — деган экан.

Биз шу савол билан Шоикром акага мурожаат қилдик. Бу отахоннинг сўзига қараганда, дили поклик ва яхши кайфият бахт тегирмонига сув қуяди. Кайфият хоҳ яхши, хоҳ ёмон бўлсин, бари бир «юқумли» бўлади. Очиқ чеҳра билан ўрнидан турган ёки ишдан қайтган киши бошқаларни ҳам шоду-хуррам этади. Ёмон кайфият атрофга заҳар пуркайди. Дарҳақиқат, «одамнинг ёмон кайфияти, — дейди Лев Толстой, — ўзини ва шу билан бирга бошқаларни ҳам бахтсиз қилади».

Хошим Олимов ўз оилавий ҳаётига ва адабий манбаъларга асосланиб «бахт — тинч-тотув турмушдир», — деди. Бу киши бир ривоят айтиб бердиларки, уни оқшомхонлар билан баҳам кўришни лозим топдик.

Бир оилага узоқ йиллар давомида бахт раҳнамолик қилар экан. Бир кун бахт уй хўжасига: «Менга рухсат берсангиз, мен кетсам» дебди. Шунда уй хўжаси хотини билан маслаҳатлашибди. Хотини: «Икковимиз тинч-тотув ҳаёт кечирар эканмиз, бахт керак эмас, раҳмат айтингда, жавобини беринг», — дебди. Буни эшитган бахт: «Тинч-тотув оиладан мен кетиб бўбман» деб, яна ўшалар билан бирга қолиб кетабди.

Неъматжон Аминов бахт қушини қўлга қўндирмоқ учун астойдил ҳаракат, меҳнат қилиш лозимлигини айтди.

— Бахт-саодат меҳнат ва ғайрат билан қўлга киргизилади, — деди у. — Таним соғ экан, меҳнатга берилдим. Тўқимачилик комбинатида ўттиз йилдан зиёд ҳалол ишладим. Борга қаноат қилдим, беш фарзанд кўрдим, ўстирдим. Мана, тойчоқлар ҳам отнинг изидан кетишяпти.

Давримиз кишиларимизни бахтли ҳаётга чорлайди. Бунинг учун бизда бутун имкониятлар мавжуд. Тансиҳатлик, ўз вақтида илм-ҳунар эгаллаш, тинч-тотув турмуш, ахлоқли-одобли бўлиш том маъноси билан бахтли ҳаёт кечириш демакдир.

З. ЭГАМБЕРДИЕВА,

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидатлари.

Фан ва техника янгиликлари

ТЕМПЕРАТУРАНИ... ШОВҚИН ЎЛЧАЙДИ

Д. И. Менделеев номли бутуниттифоқ метеорология илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари жисм температурасини унинг чиқарадиган электр шовқинига кўра ўлчайдиган термометр яратишди. Янги асбобда асримиз бошида Альберт Эйнштейн башорат қилган физик ҳодисадан фойдаланилди. Маълум бўлишича, ҳар қандай электр ўтказувчи муҳитда унда электрон ва ионлар ҳаракат қилиши натижасида вужудга келувчи иссиқлик электр шовқинини ўлчаб жисм температурасини аниқлаш мумкин экан.

Бундай термометр учун, масалан, ҳозирга қадар халақитлар дейилувчи умумий бир тушунчага бирлаштирилган электр шовқинлари ноёб информация манбаи бўлди. Янги асбоб вольтнинг миллиарддан бир неча улушига баравар даражадаги шовқинларни ўлчашга имкон беради. Импульсли шовқин термометрининг иш диапазони Кельвин шкаласи бўйича 100 градусдан 1 градусгача бараварлашади.

Мутахассисларнинг фикрига кўра, бу ажойиб янгиликдан саноатда ғоят аниқ рақамли паст температурали термометр сифатида кенг кўламда фойдала н и л а д и.

(ТАСС мухбири).
Ленинград.

БОР ПЎЛАТНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

Украина Фанлар академияси материалшунослик проблемалари институтининг олимлари машина ва асбоб деталларининг хизмат муддатини ошириш самарали методи — диффузион борлаш методини таклиф қилдилар.

Янги технология билан ишлов берилган пўлат шестерня ва втулкалар, матрица ва прэсс формалар, текширишнинг кўрсатишича, одатдагиларга қараганда бир неча баравар кўпга чидайди.

(ТАСС мухбири).
Киев.

Чилонзордаги «Узспортторг»га қарашли 2-магазин филиали аҳолига намунали хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: магазинда савдо пайти. Шогирд сотувчи Т. Олимжонов хизматда.

М. Нуриддинов фотоси.

Ҳангалар

—Доктор, менинг кўзим ҳеч қанча тузалмади. Мен пулни бекорга сарфлаётганимни кўраяпман.

— Ҳа-ҳа! Ҳар ҳолда баъзи нарсаларни кўра бошлабсиз-ку?!

* * *

— Менга қаранг! Паспортингиз сохта-ку?

— Йўқ, жаноб олийлари, паспорт ҳақиқий. Менинг ўзим сохтаман.

— Бу қанақа гап бўлди?

— Мен у эмасман.

* * *

Менинг расмларимга ҳамма қойил қолади. Ажойиб дейишяпти, ҳатто метри неча пул деб сўрашяпти.

* * *

— Сенинг эринг, ҳатто тугма қадашни ҳам билмайди, деб зорланаяпти.

— Жуда ҳам биламан-да, фақат тикув машинамиз йўқ-да.

* * *

— Хотиним билан нима қилишга ҳайронман.

— Нима қилди?

—Доим пул сўрагани сўраган! Эрта билан ҳам пул, нонушта вақтида ҳам пул, тушлик олдидан ҳам — пул, тушдан кейин ҳам — пул, кечқурунги овқат олдидан ҳам — пул, ундан кейин ҳам —пул, пул бер, пул бер дейди холос.

— Шунча пулни нима қилади?

— Ҳеч нарса қилмайди. Мен унга бир тийин ҳам бермайман.

* * *

СУДЬЯ: — Нима учун сиз машинани шунча тез ҳайдадингиз?

ШОФЕР: — Мен ҳамма нарсани шунақа тез қиламан.

СУДЬЯ: — Кўрамиз бир йил қамоқни ҳам тез тамомлармикинсиз?

У. Муҳамедов
тўплаган.

Текинхўрлик, безорилик ва ичкиликбозликка шафқат йўқ!

Ж А З О

Юрий Нинякин Тошкентга Гурьев областидан келган. Ўн йил илгари ҳам бир марта қамалиб чиққан эди. Кейинчалик Богдан Хмельницкий кўчасидаги 77-уйда пропискасиз яшай бошлаган. Гарчанд шу кўчанинг 54-уйида руйхатда бўлса-да, негадир бошқа уйда яшаб келган. Бирон ерда фойдали меҳнат билан шуғулланмаган.

Киши бекор юргандан кейин калласига ҳар хил ҳаёллар келаверади. Нинякин бундоқ қараса, атрофдагилар туппа-тузук яшаяпти. Кийиниши, еб-ичиши жойида, қўшниларининг телевизорлари, уй жиҳозлари яхши. Нима қилиш керак?

Нинякин кўп ўйлаб ўтирмасдан осон йўл билан мўмай пул топишга қарор қилди. Ўзининг акаси Александр билан ўғирлик қилишга киришди. Бир сафар Тошкент тўқимачилик комбинатининг тайёр маҳсулотлар омборига ўғирликка тушиб, уч туп газламани ўмариб чиқишди. Кейин Ҳамдам деган шахсга 326 сўмга пуллаб ака-ука бўлашиб олишди.

Ўрганган кўнгил ўртанса қўймайди. Ўғрилар шунча газламанинг дарров «сув» бўлганидан иштаҳалари очилиб кетди. Орадан кўп ўтмай улар яна икки туп газлама ўғирлашди. Энди улар сал ўзларини тиклаб олгандек бўлишди-ю, «орзу-ҳаваслари» қулоч ёза бошлади. Бу сафар бир йўла учта каттакон қопга газлама ортиб ўғирлаб қочишди. Яна ўша Ҳамдам деган шахсга 550 сўмга пуллаб бири «Аэлита» деган телевизор, шифонер, диван-кровать, иккинчиси эса телевизор билан аккордион сотиб олди.

30 декабрдан 31 декабрга ўтар кечаси ака-ука яна ўша омборга йўл олишди. Энди улар бу ердан баҳоси 3504 сўм 10 тийин турадиган 2449 метру 35 сантиметр газламани ўғирладилар. Лекин эгри ишнинг оқибати нимага олиб келиши маълум. Тўқимачилик комбинати қоровулхонасининг бошлиғи Александрни отиб ташлади. Юрий эса қочиб қолди. Лекин орадан бир соат ҳам ўтмай қўлга тушди.

Давлат мулкини ўмарган Юрий Нинякин ўн йилга қамалиб кетди. Ўғирлик йўли билан орттирган нарсалари эса давлат ихтиёрига ўтказилди. Ўғри Ю. Нинякин ўққа учмаганига хурсанд бўлсин. Агар қамоқдан чиққанидан кейин эски қилиғини қилса бундан баттар жазо олади.

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

Майда безорилиги учун жазоланганлар

Мусаев А. Н. 1937 йилда туғилган. Политехника институтининг омбор мудири. Маст ҳолда кўчада аёл кишига тегажоғлик қилиб, уни урганлиги учун ўн суткага жазоланди.

Устинов Э. Д. 1940 йилда туғилган. Горький номли маданият ва истироҳат боғининг оркестр музикачиси. Маст ҳолда жамоат жойида жанжал кўтариб, ойналарни синдиргани ва кишилар билан ёқалашгани учун ўн беш суткага ҳукм қилинди.

Ҳушёрхонада тунаганлар

Афлитунов З. Х. 1936 йилда туғилган. «Ташсельмаш» заводининг қолипловчиси.

Калашников А. И. 1935 йилда туғилган Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ремонт қурилиш трестига қарашли 6-бошқармасининг бўёқчиси.

Шишкин А. И. 1931 йилда туғилган. «Шарқ» мебель фирмасининг слесари.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19|VIII да **Дон Жуан**, 20|VIII да **Марварид изловчилар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—19|VIIIда **Мария Стюарт**, 20|VIII да **Олтин девор.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19|VIII да **Фарғона тонг отгунча**, 20|VIII да **Елғончи даркор** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

Кино

19 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

Гул ва тош —«ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч 8 да).

Нон, севги ва фантазия — «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч 6, 7, 9 да).

Европалик келин — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Деразамизга тушган нур — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Баҳор сувлари — «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 8, 9.40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 ва 10.40 минутда бошланади).

Уй васиқасини олган киши— «ХИВА», «РАКЕТА».

Нон, севги ва фантазия — «ФЕСТИВАЛЬ».

Жазда фақат қизлар— ТЕЛЬМАН номли

20 АВГУСТДА
ҚИШКИ БИНОДА

Гул ва тош —«ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ НОМЛИ, «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3 да), «СПУТНИК» (кундуз соат 2, 5, кеч 8 да).

Нон, севги ва фантазия — «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 1, 5, кеч 6, 7, 9 да).

Деразамизга тушган нур — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Европалик келин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Баҳор сувлари — «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 8, 9.40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 ва 10.40 минутда бошланади).

Уй васиқасини олган киши — «ХИВА», «РАКЕТА».

Нон, севги ва фантазия — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳаводаги саргузаштлар — ТЕЛЬМАН номли.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

20, 21 АВГУСТДА

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА

VI —жаҳон фестивалининг лауреатлари Анвар РУСТАМОВ, Шариф ҚАЮМОВ, Гулшод ОТАБОЕВА ва

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ТЕЗ КУНДА!
МАВСУМ ОЧИЛАДИ

Телевизор

19 АВГУСТ ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **18.30** Рус тилида «Ахборот» информацион программаси.

Ўзбек тилида: 18.40 Ўсмирлар учун. «Комсомолдан ўрнак ол!» **19.05** Наманган ипак йигирув фабрикаси бадиий ҳаваскорларининг концерти. **19.45** «Ахборот» информацион программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.15** Рангли телевидение. «Владимир Первицкий ва унинг дўстлари». Ҳужжатли киноочерк. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Социализм дунёси. **21.30** Д. Шостакович. «Биринчи симфония» **22.05** «Йиғим-терим айни авжида». Смоленск области далаларидан репортаж. **22.20** Рангли телевидение. Мультпанорама. **23.30** «Вақт» информацион прграммаси. **24.00** Рангли телевидение. «Бовари хоним». Бадиий фильм. **02.30** Янгиликлар, кўрсатувлар программаси. **02.35** Москва кўрсатувларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 «Старшеклассник» программаси. **19.10** Реклама». **19.20** Мафтункор чангторлари.

Ўзбек тилида: 20.00 «Тинчлик солдатлари». Ҳужжатли фильм. **20.55** Шаҳримиз озода ва гўзал бўлсин! **21.10** Фильм-концерт. **21.50** «Душман гирдоби». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 «Қил устида». Бадиий фильмнинг биринчи серияси. **21.20** «Севги афсонаси». Фильм-концерт. **22.00** Телеспектакль.

20 АВГУСТ ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 «Ахборот» информацион программаси. **18.45** Реклама. **18.55** «Мени кутгил Анна!» Бадиий фильм. **20.05** КПСС XXIV СЪЕЗДИ ОЛДИДАН. «Техника тараққиёти учун». **20.25** Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.35 «Ахборот» информацион программаси. **20.50** Ленинизм —давримиз байроғи. **21.05** Ёш ижрочилар концерти. **21.45** Янгиликлар. **21.50** «Вернер Хольтнинг саргузаштлари». Бадиий фильм. Биринчи серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Кўрсатувлар программаси. **13.05** Янгиликлар. **13.15** Ўқувчилар учун. «Нептун ва ёз». **13.45** Рангли телевидение. «Очилган қўриқ». Бадиий фильмнинг иккинчи серияси. **15.25** Мамлакатимизнинг илмий харитаси. Литва ССР. **15.55** Янгиликлар. **16.00** Москва кундузги кўрсатувларининг охири.

18.00 Дўстлик экрани. Душанба телестудиясининг кўрсатувлари.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Кўрсатувлар программаси. **20.05** Янгиликлар. **20.20** Рангли телевидение. Адабий театр А. Силлитоу. «Балиқчи қайиғи солинган расм». **21.00** Янгиликлар. **21.05** «Сенга, ёшлик!». «Ернинг тортиш кучи». Телеочерк. **21.30** «Йиғим-терим айни авжида». Олтой ўлкаси далаларидан репортаж. **22.00** Рангли телевидение. «Эски таниш». Музикали кинокомедия. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **24.00** Рангли телевидение. Нина Матвеенко куйлайди. **00.45** «Япония—1970 йилда». Иккинчи кўрсатув. **01.15** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

20.00 «Эртак шундай бошланади». Телефильм ўзбек тилида.

Рус тилида: 20.25 «Аср сири». Телефильм. **20.50** Фильм-концерт. **21.15** «Қил устида». Бадиий фильмнинг иккинчи серияси.

Радио

19 АВГУСТ ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Тарбияси оғир болалар». Суҳбат (русча). **18.10** Б. Барток. «Кошут» симфоник поэмаси. **18.40** Спорт эшиттириши (русча). **19.20** Қозоқ куйлари. **20.00** «ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИСИ» радиожурнали. **20.30** Саноат ходимлари учун концерт. **20.55** «Саломатлик—туман бойлик» (ўзбекча). **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** «Пахта териш машиналари мавсумга шай бўлсин!» Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш ва концерт. **22.20** Тожик халқ қўшиқлари. **22.40** Шеърият кечаси. **23.15** Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт. **24.00** «Алла қўшиқлари». Адабий-музикали эшиттириш.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон композиторларининг қўшиқлари. **19.30** «Монтажчилар авлоди» очерки (русча). **20.00** Тожик халқ қўшиқлари. **20.30** Корейс куйлари. **21.00** Қардош халқлар адабиёти. Озарбайжон ёзувчиси М. Иброҳимовнинг «Болалигимиз йўллари» номли ҳикояси (ўзбекча). **21.40** МОСКВА.

Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги Гоголь номли 6 сон ўрта мактаб томонидан **Сатторов Фозил** номига берилган 879556 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

20 АВГУСТ ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **7.40** Республикада хизмат кўрсатган артист И. Қодиров чалади. **8.25** Ўзбек Давлат филармонияси солистларининг концерти. **9.30** Симфоник рақслар. **10.30** А. Козловский. «Қорақалпоқ сюитаси». **11.15** «Халқ контроли—амалда». (ўзбекча). **11.30** Ж. Султонов ва М. Узоқов ижро этган қўшиқлар. **12.15** «Олмалиқ рух заводи қурилишида». Қурувчилар учун эшиттириш ва концерт. **13.30** Франция қўшиқлари. **16.10** Е. Брусиловский. «Қурмонғози». Радиокомпозиция (русча). **16.50** «Правда» газетасининг обзори. **17.00** Симфоник куйлар. **18.00** «Техника тараққиёти йўлидан». Репортаж (ўзбекча). **18.10** Ўзбек халқ қўшиқлари. **19.20** Татар куйлари. **20.00** «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. **20.50** Куйлар. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. **22.20** Рақс куйлари. **22.40** Давлат мукофотига тақдим этилган асарлар. Б. Полевой. «Охир-оқибат» (ўзбекча). **23.15** «Дугоҳ» мақомидан парчалар. **24.00** Тунги концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 «Орэра» вокал ансамблининг концерти. **9.15** Реклама ва эълонлар.

19.00 Социалистик мамлакатлар шоирларининг шеърлари (ўзбекча) **19.30** А. Салиев концерти». Музикали эшиттириш (русча). **20.00** Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. **20.30** Топишмоқли концерт. **21.00** Ҳ. Назир. «Онаизор» радиоинсценировкаси (ўзбекча). **21.40** МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.00 «Софроницкийни тинглаб». Концерт. **17.00** Оркестр куйлари.

Тошкент оқшоми 4 БЕТ.
19 АВГУСТ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими—33-28-95 эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

ИНДЕКС 64579.
НАШР 3083
Р—00926.